

Григорій Савич Сковорода

В селі Чорнухах, що на Полтавщині в козацькій родині Сави Сковорода народився син Григорій, який ще змалку виявив величезну охоту і здібність до науки. Батько, будучи звичайним хліборобом віддав свого сина вчитися до Київської духовної Академії, сподіваючись, що син стане священиком у рідному селі.

Так мріяв батько, але син, провчившись шість років в Академії, здобувши великі знання так і не скінчив її, офіційно вийшовши з неї - зрікся будь-коли стати священиком.

Захопившись наукою, Сковорода не зупинився на досягнутому, наука стала для нього засобом пізнання життя.

Він поїхав за кордон, на Захід, де сподівався глибше познайомитися з тодішнім вченим світом. Досконале володіння латинською, знання німецької і грецької - давали можливість Сковороді постійно бути в курсі науково-філософської думки світу.

Разом з тим Сковорода був розчарований заходом. Саме тут він бачив подібність Західної Європи і Росії і ця подібність заключалась у розходженні між проголошеними гаслами і практичним життям тих, хто ці гасла проголошує.

Після Заходу Григорію Савичу пропонували гарне життя в Петербурзі але він вибрав місце вчителя поетики в Переяславській семінарії. Та через сварку з єпископом, яка по суті була сутичкою нового зі старим, Сковорода був звільнений з семінарії. Після чого він вчителював в одного вельможного пана, учивши його сина.

Закінчивши навчання сина поміщика Григорій Савич одержав запрошення від Білгородського єпископа на посаду професора поетики у Харківській семінарії де згодом йому запропонували вступити в ченці, маляючи перед ним всі вигоди чернечого життя: матеріальний добробут, повагу, розголос а згодом і єпископство. На що Сковорода відповів:

"Чого я піду в ченці? Збільшувати кількість лицемірів? Ні! Ви, якщо хочете, їжте сито, пийте солодко, одягайтесь м'яко і чернитче, я ж бачу правдиве чернецтво не в рясі чернечій, а в житті безкорисному, в задоволенні малим, у витривалості, у відмовленні від зайвих бажань, відмовленні від самолюбства, щоби виконувати заповідь любові до ближнього, в розшуках слави Божої, а не людської!"

В 1774 році Сковорода приїхав до Києва. З 1775 року він не мав постійного місця проживання. Він живе по всій Україні, переходячи з місця на місце пішки, несучи своє "майно" завжди з собою. Свитки, чоботи, черевики про запас, свої твори писані рукою, скрипка, дудка -ось і все, що він мав.

Помер Г.С.Сковорода 29 жовтня 1794 року. В день його смерті до поміщика, в якого він зупинився, з'їхалося багато гостей. Григорій Савич під час обіду був веселий і говіркий, розповідав про свої подорожі і зустрічі. Пообідавши, Сковорода вийшов у сад. Над вечір господар, стурбований тим, що Григорій Савич довго не повертається, пішов його пошукати. Він знайшов його під великою гіллястою липою, коли той копав собі могилу. Тієї ж ночі Сковорода й помер, лишивши поміщику на згадку свої "скарби": чоботи, свитку, скрипку і дудку, а від нього взяв обіцянку, що на хресті його могили буде обов'язково написано:

Світ ловив мене та не впіймав.

Матеріал підібрала подр. Неля Лавриненко